

นักการเมืองท้องถิ่นจันทบุรี : เครือข่ายอำนาจการเมืองในท้องถิ่น*

คะนอง พิณ**

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลนักการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี เครือข่ายความสัมพันธ์ บทบาทของเครือข่ายและกลุ่มผลประโยชน์ในการสนับสนุนนักการเมือง กลยุทธ์และวิธีการหาเสียง และปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ในพื้นที่ของผู้วิจัย ข้อมูลที่ได้ถูกรวบรวมและจัดระบบ แล้วนำมา วิเคราะห์และนำเสนอโดยวิธีการเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นจันทบุรี จำแนกได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนักกฎหมายและนักสื่อสารมวลชน กลุ่มครูและพนักงานในองค์กร กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มนักธุรกิจ โดยกลุ่มอดีตข้าราชการได้รับเลือกเป็น ส.ส. มากที่สุด และปัจจัยที่เป็นเหตุผลให้ได้รับการเลือกตั้งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขศักยภาพของนักการเมืองและอิทธิพลของพรรคการเมืองที่สังกัด นักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นนักการเมืองชาย มีนักการเมืองหญิงเพียงคนเดียวที่ได้รับการเลือกตั้งคือ นางคมคาย พลบุตรเครือข่ายสายสัมพันธ์ที่พบจะเป็นบิดา-บุตร 1 คู่ นอกนั้นจะเป็นเครือญาติและองค์กรต่างๆ และกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และกลุ่มผลประโยชน์ทางสังคม และที่สำคัญ พรรคการเมืองคือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่มีบทบาทอย่างมากต่อนักการเมืองท้องถิ่นจันทบุรี โดยมีผลต่อการย้ายพรรคของนักการเมืองเพื่อหวังยึดกระแสของพรรคให้ตนเองชนะการเลือกตั้ง โดยเฉพาะพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล วิธีการ และกลวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้ความสามารถเฉพาะตัว การหาเสียงแบบเข้าถึงชาวบ้าน การลงพื้นที่พบปะประชาชน การร่วมงานพิธีต่างๆ เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมาก ส่วนการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ การปราศรัยและวิธีอื่นๆ เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมตามลำดับ

คำสำคัญ : นักการเมืองท้องถิ่น/ เครือข่ายความสัมพันธ์/ บทบาทของเครือข่าย/ กลุ่มผลประโยชน์/ กลยุทธ์และวิธีการหาเสียง

* บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นจันทบุรี ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจาก โครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ของสถาบันพระปกเกล้า

** อาจารย์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Local Politicians in Chanthaburi: Networks of Political Power^{*}

Kanong Pilun^{**}

Abstract

The objective of this article aims to understand the political interaction between local politicians and politicians who had been elected in Chanthaburi Province with references to their networks and the roles of interest groups, as well as their vote-gaining techniques. To the purposes of this project, related documents and literatures are examined. The data in the field are collected with in-depth interviewing and observation by the researcher. Then the obtained data are compiled, systematized, and analysed. The research report are presented by means of analytical description.

This study found out that, Classified by background, the Chanthaburi politicians comprised of three categories: lawyers and mass media men, teachers or ex-government officials, local administrative organization officers or businessmen. The ex-government officials are mostly elected as the representatives. The influential factors for them to be elected are the conditions of their potentials, and the influence of the political parties they are affiliated. Most of Chanthaburi politicians are male. Mrs.Khomkay Ponlaboot was the only elected female politician.

By kinship network and relationship, there are a father-child pair, network of relatives and organizations, the local politicians' interest groups, social groups which has been connected, and the other interest groups are economic interest groups. Political Parties play the major roles to support the election winning in Chanthaburi province. Usually, the dominant ones are the government parties.

The politician in Chanthaburi has a variety of campaigning strategies such as using the outstanding ability, people directly campaign, local visiting to meet people, speech and use patronage of various forms and participation in any social activities in communities.

Keywords : Politicians Networks/ Interest Groups/ Voting Techniques

^{*} This Article Submitted in Research Project "Politicians of Chanthaburi Province", research fund Supported from King Prajadhipok's Institute

^{**} Lecturer, College of Politics and Governance

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 เป็นต้นมา ได้สร้างระบบการเมืองในรูปแบบที่ให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น สำหรับการเมืองระดับชาติที่ผ่านมา ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปทั้งทางตรงและทางอ้อมรวม 23 ครั้ง โดยมีเพียงการเลือกตั้งครั้งแรกที่เป็นการเลือกตั้งทางอ้อมเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 หลังจากนั้นเป็นการเลือกตั้งทางตรงมาโดยตลอด จนกระทั่งการเลือกตั้งครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ส่วนการเลือกตั้งวุฒิสภามีการเลือกตั้งทางอ้อมหนึ่งครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2489 และเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 ขณะเดียวกันการเลือกตั้งตัวแทนระดับท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการมาหลายรูปแบบและพัฒนาขึ้นตามลำดับ(สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. 2549, น.504-515).

อย่างไรก็ตามคงมีอาจปฏิเสธได้ว่า การศึกษาการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมายังคงมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่ศึกษากันอยู่ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “การเมืองถิ่น” ที่เป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกระนาบหนึ่ง เพราะในขณะที่เวทีการเมือง ณ ศูนย์กลางของประเทศกำลังเข้มข้นไปด้วยการชิงไหวชิงพริบของนักการเมืองในสภาและพรรคการเมืองต่างๆ การเมืองอีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัด บรรดาสมาชิกพรรคพวกและผู้สนับสนุนทั้งหลายต่างกำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาฐานเสียงในพื้นที่ด้วยเช่นกัน และทันทีที่ภารกิจในส่วนกลางสิ้นสุดลง การลงพื้นที่พบประชาชนตามสถานที่ต่างๆ และการร่วมงานบุญงานประเพณี เป็นสิ่งที่นักการเมืองผู้หวังชัยชนะในการเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างทั่วถึงมิให้ขาดตกบกพร่อง

ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัด ได้สะท้อนให้เห็นถึงหลายสิ่งหลายอย่างของการเมืองไทยที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน ในแง่มุมที่อาจถูกมองข้ามไปในการศึกษาการเมืองระดับชาติ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น”^{*} จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจทำการศึกษา เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป และสิ่งที่ได้ทำการศึกษาค้นพบน่าจะสามารถช่วยให้เข้าใจการเมืองไทยได้ชัดเจนมากขึ้น

^{*} การเมืองถิ่น หมายถึง ปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในจังหวัดจันทบุรี

นักการเมืองถิ่น หมายถึง นักการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทำความเข้าใจและศึกษาถึงภูมิหลังของนักการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อทราบถึงความเป็นมา บทบาท เครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดจันทบุรี และความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ เครือข่ายอาชีพ เป็นต้น ที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมืองแก่นักการเมือง รวมถึงความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับนักการเมือง ตลอดจนทั้งวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติในจังหวัดจันทบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วิธีการศึกษา

มุ่งทำการศึกษาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของนักการเมืองของจังหวัดจันทบุรีที่เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอดีต ตั้งแต่มีการเลือกตั้งจนถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุด คือ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ตาม ประเด็นต่อไปนี้ 1) ประวัติส่วนบุคคล รวมถึงภูมิหลัง 2) มูลเหตุจูงใจในการสมัครรับเลือกตั้ง 3) เครือข่าย ความสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่นและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกัน 4) กลวิธีในการหาเสียง 5) บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดจันทบุรี ทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ

การวิจัยนี้ใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structure Interview) และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้อาศัยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์นักการเมือง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ญาติหรือบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลโยงใยไปถึงนักการเมืองคนต่างๆ ในพื้นที่ได้ในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยเฉพาะเฉพาะนักการเมืองถิ่นระดับชาติของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งคัดเลือกบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญอย่างเจาะจงและตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Methodological Triangulation) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) และวิเคราะห์โดยการจัดจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ตามแนวคิดการจัดจำแนกของลอฟแลนด์ (Lofland)

ผลการศึกษา

1. ภูมิหลังของนักรการเมืองในจังหวัดจันทบุรี

นักรการเมืองในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนใหญ่มีเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่กว้าง ขวางในพื้นที่ มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้ง และการดำรงตำแหน่งในสมัยต่อ ๆ ไป จากการศึกษาพบว่า ภูมิหลังก่อนการลงสมัครรับเลือกตั้งของนักรการเมืองในจังหวัดจันทบุรี เป็นปัจจัยสนับสนุน และส่งเสริมต่อความเป็นเครือข่ายและความสัมพันธ์กับประชาชน โดยผู้วิจัยจำแนกนักรการเมืองถิ่นจันทบุรีออกได้ดังนี้

1) กลุ่มนักกฎหมายและสื่อสารมวลชน

นักรการเมืองในกลุ่มนี้ได้แก่ นายอมร ผลประสิทธิ์ นายสุรพงษ์ ตรีรัตน์ นายบุญเที่ยง ลิทธิบุศย์ นายสมยศ ศิริพันธุ์ และนายประหยัด ธรรมสาคร

1. นายอมร ผลประสิทธิ์ เป็นอดีตนักกฎหมายชื่อดังของจันทบุรี และเป็นที่ยินชอบของประชาชน เพราะเป็นคนใจกว้าง อหิยาศัยดี ได้รับความรู้ความสามารถ และเป็นที่ยิ่งของประชาชน

2. นายสุรพงษ์ ตรีรัตน์ เกิดที่ตำบลบางกระจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี อาชีพทนายความ มีสำนักงานทนายความอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เป็นที่นับถือจากชาวจังหวัดจันทบุรี และมีผู้สนับสนุนในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก

3. นายบุญเที่ยง ลิทธิบุศย์ จบการศึกษาธรรมศาสตร์บัณฑิตมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ด้วยความกว้างขวางด้านอาชีพ เพราะเคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองจันทบุรี ถึง 2 สมัย และเป็นทนายความ เป็นที่นับถือของชาวจังหวัดจันทบุรี

4. นายสมยศ ศิริพันธุ์ เกิดที่อำเภอท่าใหม่ ประกอบอาชีพทนายความที่กรุงเทพ ด้วยภาพที่มีความซื่อสัตย์ และบริสุทธิ์ โปร่งใส ประกอบกับกระแสของพรรคประชาธิปัตย์ในยุคนั้น ทำให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5. นายประหยัด ธรรมสาคร อดีตนักจัดรายการชื่อดังที่ใช้ชื่อ 2475 ซึ่งเป็น พ.ศ.เกิด จนมีแฟนรายการเป็นจำนวนมาก

2) กลุ่มครู ข้าราชการ และ พนักงานในองค์กร

นักรการเมืองในกลุ่มนี้ได้แก่ หลวงนรินทร์ประสาทเวช (เจน สุนทโรทัย) พล.ท.กานต์ รัตนวราหะ นายวิจิต สุขวิริยะ นายละออ วรรณทอง นายอำนาจ เพ็งจิตต์ พลตำรวจตรีพยุ่ง ตรงสวัสดิ์ นายกล้าณรงค์ พงษ์เจริญ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา

1. หลวงนรินทร์ประสาทเวช (เจน สุนทโรทัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของจังหวัดจันทบุรี อดีตสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี

- 2.พล.ท.กานต์ รัตนวราหะ เกิดที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่ใช่คนจันทบุรี แต่เป็นทหารผ่านศึก อดีตเจ้ากรมเสมียนตรา สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
 - 3.นายวิชิต สุขวิริยะ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดจันทบุรี อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี
 - 4.นายละออ วรรณทอง อดีตข้าราชการครูที่ลาออกมาลงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกตั้งในสมัยแรกและสมัยเดียว โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวของพรรคประชาเสรีในสภาผู้แทนราษฎร
 - 5.นายอำนาจ เฟ็งจิตต์ ข้าราชการครูอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี
 - 6.พลตำรวจตรี พยุง ตรงสวัสดิ์ ชาวชลบุรี รับราชการตำรวจและเติบโตในหน้าที่ จนเกษียณในตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี
 - 7.นายกกล้าณรงค์ พงษ์เจริญ อดีตนายอำเภอหลายอำเภอ และปัจจุบันเป็นนายอำเภอมะขาม จ.จันทบุรี น้องชายของ พล.ต.อ.พงศพัทธ์
 - 8.นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา อดีตผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยอำเภอ ธาราคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จ.จันทบุรี
 - 9.นางคมคาย พลบุตร ส.ส.หญิงคนแรกและคนเดียวของจังหวัดจันทบุรี อดีตพยาบาลที่เป็นทายาททางการเมืองของ นายสนิท เฟื่องประยูร
- 3) กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและนักธุรกิจ**
- นักการเมืองในกลุ่มนี้ ได้แก่ นายวงศ์ วีระชาติพลี นายอริญ รายนานนท์ นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ นายจำเริญ ศรีสุวรรณ นายวโรทัย ภิญญูสาสน์ นายธวัชชัย อนามพงษ์ นายสมชาย นิยมกิจ นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ
- 1.นายวงศ์ วีระชาติพลี หรือนายวงศ์ เว้นชั่ว เกิดที่ อ.ท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เดิมใช้นามสกุล เว้นชั่ว แต่มาเปลี่ยนนามสกุลเป็น วีระชาติพลี ในภายหลัง เป็นนักธุรกิจที่ทำธุรกิจหลายอย่าง เป็นผู้กว้างขวางในจังหวัดจันทบุรี พุดแก่งและมีวาทศิลป์ เป็นนักต่อสู้ นักมวลชน โดยเฉพาะการปราศรัยจะได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก
 - 2.นายอริญ รายนานนท์ เกิดย่านตลาดจันทบุรี นักธุรกิจผู้กว้างขวาง มีความรู้ความสามารถ และมีกลุ่มเพื่อนที่ทำธุรกิจมากมายที่คอยให้การสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง
 - 3.นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ อดีตผู้จัดการไร้ เอส อาร์ ต่อมาได้มีสวนผลไม้เป็นของตัวเอง ปลูกทุเรียนกระดุมทองเป็นเจ้าแรกของจันทบุรี จนได้ฉายา “เจ้าพ่อกระดุมทอง”

4. นายจำเริญ ศรีสุวรรณ นักการเมืองท้องถิ่น นักธุรกิจและเจ้าของกิจการหลายแห่งใน จันทบุรี

5. นายวโรทัย ภิญญุศาสน์ อดีตสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หลายสมัย เจ้าของกิจการ วโรทัยมอเตอร์ ทำธุรกิจเกี่ยวกับรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในขณะนั้นของ จันทบุรี และยังมีธุรกิจอีกหลายอย่าง

6. นายรัชชัย อนามพงษ์ นักการเมืองที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมากที่สุดในจันทบุรี และได้รับเลือกตั้งมากที่สุดทั้งในสนามการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับพลอย ทั้งยังเป็นสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) ประธานสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หลายสมัย

7. นายสมชาย นิยมกิจ นักธุรกิจที่มีชื่อเสียงในจังหวัดจันทบุรี ผันตัวเองไปลง รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) จนชนะการเลือกตั้งในครั้งแรก

8. นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ ทายาททางธุรกิจและทางการเมืองของนายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ ทำสวนผลไม้กับบิดา และลงรับเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.)

9. นายประวัฒน์ อุตตะโมต นักการเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ จบปริญญาเอกจาก สหรัฐอเมริกา ทำสวนและธุรกิจของครอบครัว

2. เครือข่ายความสัมพันธ์และเครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดจันทบุรี

นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีที่มีเครือข่ายสัมพันธ์และเครือข่าย ที่มีผลต่อการได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ บุญสวยขวัญ (2549, น. บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่า ปฏิบัติการทางการเมืองจะสัมพันธ์กันทั้งบริบทการเมืองระดับชาติและบริบทสังคมวิทยา ในส่วนของภาพลักษณ์นักการเมืองถิ่นจะมีการใช้พรรคพวก ญาติ เครือข่ายวิชาชีพครู เครือข่ายสถาบันการศึกษา หรือชมรมศิษย์เก่าของสถาบันการศึกษา เครือข่ายสตรี กลไกศาสนา เป็นต้นในการหาเสียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ กุลทานันท์ (2549, น. บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองจะเป็นความสัมพันธ์ผ่านความสัมพันธ์เชิงเครือญาติและผ่านกลุ่มผลประโยชน์ เช่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม องค์กรกุ๊กกั๋ย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับพรรคการเมือง จะสัมพันธ์ผ่านมุ้งการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งนี้ในงานวิจัยเรื่องนักการเมืองถิ่นจันทบุรี ผู้วิจัยสรุป เครือข่ายความสัมพันธ์และเครือข่ายของนักการเมือง ได้ดังนี้

นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับนายประภัตรพงศ์ เวชชาชีวะ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายประภัตรพงศ์ เวชชาชีวะ เป็นบิดาของนายพงศ์เวช เวชชาชีวะ และหากมองในสายสัมพันธ์ทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ สมรสกับนางวิศสุตา กิจกาญจน์ น้องสาวนายชนพล กิจกาญจน์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีคนปัจจุบัน (2553) ซึ่งนับว่าเป็นเครือข่ายทางการเมืองที่เหนียวแน่นในจังหวัดจันทบุรี และเป็นปัจจัยสำคัญในการหนุนให้นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ ชนะการเลือกตั้ง

นางคมคาย พลบุตร ส.ส.หญิงคนเดียวของจังหวัดจันทบุรี เป็นทายาทของนายสนธิ เพื่ออง-ประยูร อดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี ที่มีเครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้านหนุนหลัง นางคมคาย พลบุตร สมรสกับนายอลงกรณ์ พลบุตร ส.ส.จังหวัดเพชรบุรี อดีตรัฐมนตรีหลายกระทรวง นับว่าเป็นครอบครัวทางการเมืองที่มีประสบการณ์ทางการเมืองสูง

นายประวัฒน์ อุดตะโมต นักการเมืองหนุ่มอีกคนที่เป็นทายาทของนายประกิต อุดตะโมต อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ตราด ชลบุรี และอีกหลายจังหวัด ทั้งยังเป็นอดีตรองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้มืบารมีและเป็นทีเคารพในจังหวัดจันทบุรี ตระกูลอุดตะโมต เป็นตระกูลดังในเขตอำเภอท่าใหม่และใกล้เคียง นายประกิต อุดตะโมต เป็นผู้กว้างขวางและมีผู้เคารพนับถือมาก ซึ่งส่งผลกับคะแนนเสียงของนายประวัฒน์ อุดตะโมต ให้ชนะการเลือกตั้ง

3. บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นกลุ่มที่มีส่วนสำคัญอย่างมากที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะกับกลุ่มทางเศรษฐกิจ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นและท้องที่ กลุ่มทางสังคม ที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ชนะการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ บุญสวยขวัญ (2549, น. บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่า ปฏิบัติการทางการเมืองจะสัมพันธ์กันทั้งบริบทการเมืองระดับชาติและบริบทสังคมวิทยา ในส่วนของภาพลักษณ์นักการเมืองถิ่นจะมีการใช้พรรคพวก ญาติ เครือข่ายวิชาชีพครู เครือข่ายสถาบัน การศึกษา หรือชมรมศิษย์เก่าของสถาบันการศึกษา เครือข่ายสตรี กลไกศาสนา เป็นต้นในการหาเสียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ กุลพานันท์ (2549, น. บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองจะเป็นความสัมพันธ์ผ่านการทำธุรกิจและการแบ่งปันผลประโยชน์ งบประมาณพัฒนาในพื้นที่เลือกตั้ง เช่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม องค์การกุศล

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับพรรคการเมืองจะสัมพันธ์ผ่านมุ้งการเมืองที่ตนสังกัดอยู่จากการศึกษาข้อมูลของนักการเมืองถิ่นจันทบุรีสามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น บริษัท สภาหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะตั้งอยู่ในเขตที่มีชุมชนหนาแน่น นักการเมืองกลุ่มนี้ ได้แก่

นายวงศ์ วีระชาติพิไล หรือนายวงศ์ เว้นชั่ว เป็นนักธุรกิจที่ทำธุรกิจหลายอย่าง เป็นผู้กว้างขวางในจังหวัดจันทบุรี พุดแก่งและมีวาทศิลป์ เป็นนักต่อสู้ นักมวลชน โดยเฉพาะการปราศรัย ทำให้ประชาชนรัก มีกลุ่มนักธุรกิจให้การสนับสนุน รวมทั้งประชาชนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองก็ให้การสนับสนุนด้วยเช่นกัน

นายอรรถ ราชานนท์ นักธุรกิจผู้กว้างขวาง มีความรู้ ความสามารถ และมีกลุ่มเพื่อนที่ทำธุรกิจมากมายที่คอยให้การสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะจันทบุรีเป็นเมืองค้าขาย เช่น พลอย ผลไม้ เสื้อผ้า เพราะมีพรมแดนติดกับเขมร

นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ ผู้จัดการไร่ เอส อาร์ ที่มีลูกน้องมากมายและมีกลุ่มชาวสวนผลไม้ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของจันทบุรีสนับสนุน

นายจำเริญ ศรีสุวรรณ นักการเมืองท้องถิ่น นักธุรกิจและเจ้าของกิจการหลายแห่งในจังหวัดจันทบุรี โดยเฉพาะธุรกิจสถานบันเทิงที่ทำให้มีเพื่อนและประชาชนที่สนิทสนมเป็นจำนวนมาก

นายวโรทัย ภิญญาศาสตร์ เจ้าของกิจการ วโรทัยมอเตอร์ ทำธุรกิจเกี่ยวกับรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในขณะนั้น นำเข้ารถยนต์ รวมทั้งอะไหล่ต่างๆ และยังมีธุรกิจอีกหลายอย่าง เป็นประธานหอการค้าจังหวัด ทำให้เป็นที่รู้จัก โดยเฉพาะในวงการธุรกิจ และกลุ่มลูกค้า

นายธวัชชัย อนามัย นักการเมืองที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมากที่สุดในจันทบุรี และได้รับเลือกตั้งมากที่สุดทั้งในสนามการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับพลอย ทั้งยังเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) ประธานสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หลายสมัย มีเพื่อนในวงการพลอยมากมาย และมีทุนในการทำงานการเมือง

นายสมชาย นิยมกิจ นักธุรกิจที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับอัญมณี มีเพื่อนในวงการมากมาย เช่นเดียวกับนายธวัชชัย อนามัย มีเครือข่ายทางธุรกิจหลายอย่าง เช่น พลอย ประมง ส่งออกพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น ทั้งยังเคยเป็นประธานหอการค้าจันทบุรี 3 สมัย และประธานหอการค้าเขต 1 ซึ่งประกอบด้วย ระยอง จันทบุรี ตราด จึงทำให้เป็นที่รู้จัก และได้รับการสนับสนุนจากนักธุรกิจและเครือข่ายธุรกิจในจังหวัด

กลุ่มการเมืองท้องถิ่นและท้องถิ่น กลุ่มนี้มีบทบาทต่อนักการเมืองจังหวัดจันทบุรีสูงมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) เทศบาล และสมาชิกเทศบาล (ส.ท.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสมาชิกองค์การบริหารส่วน

ตำบล (ส.อบต.) และอีกส่วนหนึ่งคือกลุ่มการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานชุมชน (อสม.) กลุ่มเหล่านี้ถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุดต่อการเลือกตั้ง เพราะอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีเครือข่ายที่เป็นทางการครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด

นักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเพราะกลุ่มนี้ ได้แก่ ได้แก่ นายบุญเที่ยง ลิทธิบุศย์ อดีตนายกเทศมนตรีเมืองจันทบุรี นายประภัทรพงษ์ เวชชาชีวะ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลตำบลขลุง และอดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี นายวิจิต สุชะวีริยะ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี นายจำเริญ ศรีสุวรรณ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี นายวโรทัย ภิญญุตสาสน์ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี นายรัชชัย อนุภาพงษ์ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี อดีตสมาชิกสภาจังหวัดตราด นายประวิทย์ อดตะโมต บุตรนายประภิต อดตะโมต อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี นางคมคาย พลบุตร ลูกสาวนายสนธิ เพื่อประยูร อดีตสมาชิกสภาจังหวัด จันทบุรี นายสมชาย นิยมกิจ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี และนายพงศ์เวช เวชชาชีวะ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา อดีตพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส)

กลุ่มทางสังคม กลุ่มที่มีความสำคัญไม่ต่างจากกลุ่มอื่น เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อยู่คู่กับสังคม โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัด จะอาศัยกลุ่มต่างๆเหล่านี้เพื่อทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน เช่น สโมสรโรตารี สโมสรไลออนส์ ชมรม มูลนิธิ สมาคม เป็นต้น นักการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนี้จนชนะการเลือกตั้ง ได้แก่ นายประภัทรพงษ์ เวชชาชีวะ ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมชาวสวนจันทบุรี นายประหยัด ธรรมสาคร ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมนักข่าวท้องถิ่นจันทบุรี นายสุรพงษ์ ตรีรัตน์ นายบุญเที่ยง ลิทธิบุศย์ นายสมยศ ศิริพันธ์ ต่างก็ได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายนายความจังหวัดจันทบุรี

นายละออ วรรณทอง และนายอำนาจ เฟ่งจิตต์ อดีตข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งในหลายอำเภอ ทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชน เพื่อนร่วมงาน และลูกศิษย์ลูกหามากมาย ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมครูและเครือข่ายครูในจังหวัดจันทบุรี

พล.ท.กานต์ รัตนวราหะ ทหารผ่านศึก เคยไปรบสมัยเชียงตุง ได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายทหารผ่านศึก ซึ่งในยุคคนนั้นคนที่ผ่านสนามรบมาคือผู้เสียสละเพื่อชาติ ประชาชนจะให้ความศรัทธา และลงคะแนนให้จนชนะการเลือกตั้ง

4. บทบาทของพรรคการเมืองในการสนับสนุนสัมพันธ์กับนักการเมืองท้องถิ่นจันทบุรี

จากข้อมูลการพบว่า พรรคการเมืองที่เคยได้รับเลือกตั้งโดยนับจากจำนวน ส.ส.ที่ได้รับการเลือกตั้ง สรุปได้ดังนี้

- 1) พรรคเสรีมนั่งคิตลา
- 2) พรรคสหประชาไทย
- 3) พรรคไท
- 4) พรรคธรรมสังคม
- 5) พรรคประชาธิปไตย
- 6) พรรคกิจสังคม
- 7) พรรคสยามประชาธิปไตย
- 8) พรรคประชาเสรี
- 9) พรรคประชากรไทย
- 10) พรรคชาติพัฒนา
- 11) พรรคไทยรักไทย

พรรคที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ 10 ครั้ง รองลงมาได้แก่ พรรคประชากรไทย 8 ครั้ง พรรคชาติพัฒนา 7 ครั้ง พรรคไทยรักไทย 7 ครั้ง พรรคธรรมสังคม 2 ครั้ง นอกจากนั้น ได้รับเลือกตั้งเพียงพรรคละ 1 ครั้ง เท่านั้น

จากการศึกษาพบว่า กระแสของพรรคการเมืองแต่ละพรรคมีส่วนช่วยให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก เช่น พ.ศ.2535 หลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ มีกระแสพรรคเทพ พรรคมาร ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้รับยกย่องให้เป็นพรรคเทพ ทำให้นายสมชาย นิยมกิจ ชนะการเลือกตั้ง ทั้งๆที่ประชาชนยังไม่ค่อยรู้จักนายสมชาย พ.ศ. 2548 กระแสพรรคไทยรักไทย มีส่วนช่วยให้พรรคชนะการเลือกตั้งที่จันทบุรียกทีม เพราะการบริหารงานจนครบวาระของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร และนโยบายประชานิยม และ พ.ศ.2550 กระแสของพรรคประชาธิปัตย์หลังจากเหตุการณ์รัฐประหารในจังหวัดจันทบุรีมาแรงมาก จน ส.ส.หลายสมัยที่สอบตกเมื่อปี พ.ศ.2548 อย่างนายวิชาชัย อนุาพงษ์ ต้องชวนทีม คือ นายพงษ์เวช เวชชาชีวะ และนายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา เข้าสังกัดพรรค และชนะเลือกตั้งยกทีม ซึ่งนั่นชี้ให้เห็นกระแสของพรรคการเมืองที่มีส่วนช่วยให้ชนะการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย เทพปัญญา (2549, น.บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดปทุมธานี และพบว่า การหาเสียงของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดปทุมธานีในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองและนโยบายพรรคและสอดคล้องกับณรงค์ บุญสวยขวัญ (2549, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองถิ่นจังหวัดเชียงราย จากพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคหลักที่ชนะการเลือกตั้งต่อเนื่องมาหลายสมัยเป็นที่นิยมของนักการเมือง

5. กลวิธีที่ใช้ในการหาเสียง

นักการเมืองถิ่นจันทบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีเทคนิควิธีการหาเสียงที่เหมือนกันๆกัน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1) การปราศรัย เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการจัดเวทีปราศรัยย่อย ปราศรัยใหญ่ โดยมีพรรคการเมืองต้นสังกัดจะลงมาช่วย มีแกนนำที่มีชื่อเสียง รวมทั้งดารา มาช่วย เรียกคนฟัง นักการเมืองจันทบุรีแทบทุกคนล้วนผ่านการขึ้นเวทีปราศรัยมาทุกคน

2) การช่วยเหลือประชาชน การตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนต่างๆ โดยไม่จำกัดเรื่อง ประชาชน มีเรื่องเดือดร้อนอะไรก็มาร้องเรียนกับสำนักงานของ ส.ส. หรือ ร้องเรียนที่บ้าน ซึ่งส.ส.ก็จะรีบส่ง ทีมงาน ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเข้าไปเร่งแก้ปัญหาให้กับประชาชนอย่างทันท่วงที รวมถึงการวิ่งเต้นในทางราชการ และคดีความต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก

3) การร่วมงานกับประชาชนทั้งงานราษฎร์และงานหลวง ทั้งงานมงคล อวมงคล นักการเมืองในจันทบุรีทุกคนต่างรู้ดีว่า การเข้าร่วมงานกับประชาชนคือการแสดงออกถึงการร่วมทุกข์ ร่วมสุข กับประชาชน และต้องมีความสม่ำเสมอหากอยากได้รับเลือกตั้งอีกสมัย

4) การลงพื้นที่ เพื่อรับทราบปัญหา ทุกข์ สุข ของประชาชน เป็นวิธีที่ช่วยให้ประชาชน จดจำ และทราบซึ่งใจในการเข้าถึงประชาชนมากที่สุด ซึ่ง ส.ส.คนใดขยันลงพื้นที่ก็จะได้รับคำชื่นชมจากประชาชนและได้รับเลือกตั้งในที่สุด

5) การแจกสิ่งของ เช่น เสื้อ กระเป๋า เป็นต้น ที่มีชื่อผู้สมัคร และสัญลักษณ์ของพรรค หรือ แม้กระทั่งการแจกเงินซื้อเสียงก็ยังคงมีอยู่ ถึงแม้จะเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่มีหลักฐานเอาผิดว่าใครเป็นผู้แจกซึ่งนับวันจะมีจำนวนมากขึ้น และวิธีการแยบยลมากขึ้น

6) การใช้สื่อแผ่นปลิว การติดป้ายประชาสัมพันธ์ การใช้รถประชาสัมพันธ์ ลงไปยัง หมู่บ้านต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ห่างไกล ประชาชนไม่รู้จักผู้สมัคร

7) การจัดหาพวกหรือคนสว การสนับสนุนเงินและรางวัลในงานกีฬา งานประจำปี ต่างๆ โดยการประสานผ่านหัวหน้าคณะที่อยู่ในพื้นที่

8) การสร้างอาคาร สถานที่ หรือ การบริจาคสิ่งของให้กับสาธารณะ เช่น เติ้นท์ เก้าอี้ ศาลา พักผู้โดยสาร เป็นต้น

9) การจัดเลี้ยง การจัดให้มีมหรสพ เพื่อตอบแทนหัวหน้าคณะในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง

6. ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างนักการเมืองท้องถิ่น

กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทสำคัญมากกับนักการเมืองในจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากนักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ ในพื้นที่เดียวกันหรือทับซ้อนกันจะ

เกิดความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อกันในลักษณะที่พยายามเอื้อประโยชน์กัน หรือไม่ก็เป็นปฏิปักษ์กัน การเมืองท้องถิ่นมักจะอิงอาศัย หรือขอการสนับสนุนจากนักการเมืองระดับชาติ ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และในการทำกิจกรรมบางอย่างนักการเมืองท้องถิ่นมักจะต้องไปขอการสนับสนุนจากนักการเมืองระดับชาติในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น มีนักการเมืองส่วนหนึ่งพยายามอิงอาศัยกระแสพรรคการเมืองที่ได้รับความนิยม เช่น การใช้ชื่อ การใช้เครื่องหมายพรรค เป็นต้น ความจริงการเลือกตั้งสองระดับนั้นใช้กฎกติกาต่างกัน และในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนก็คิดแยกจากกันระหว่างการเมืองท้องถิ่นกับการเมืองระดับชาติ ปัจจัยในการตัดสินใจว่าจะเลือกฝ่ายใดก็แตกต่างกันในหลายพื้นที่การเมืองระดับชาติได้รับชัยชนะ และในการเลือกตั้งระดับชาติ ก็มักจะใช้นักการเมืองท้องถิ่นเป็นฐานเสียงในการจัดหาคะแนน นอกจากนั้นแล้วก็จะมีความผูกพันกันด้วยผลประโยชน์ทางธุรกิจ เช่น งานรับเหมาก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น นักการเมืองระดับชาติ จะวางตัวเป็นกลาง ไม่ช่วยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือช่วยทุกฝ่ายเหมือนๆ กัน เพราะในการเมืองท้องถิ่นอาจมีสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่าย แต่ละฝ่ายก็จะมีกองกำลังทางการเมืองที่สนับสนุนฝ่ายตนเองที่แน่นอน การที่จะสนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และต้องเสียฝ่ายอื่น ๆ ไปนั้นไม่เป็นผลดีต่อการเมืองในระดับชาติที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่าย ยิ่งถ้าเป็นกรณีที่ได้หนึ่งแต่เสียสองหรือมากกว่าสองนักการเมืองระดับชาติจะหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง และรักษาผลประโยชน์ทางการเมืองของตนไว้ นักการเมืองท้องถิ่นที่หวังพึ่งนักการเมืองระดับชาติจะต้องระวังในข้อนี้ ถึงแม้จะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นพิเศษ ก็ยังควรมีท่าทีและวิธีการจัดการความสัมพันธ์ที่ดีและถูกต้อง เช่น ขอความช่วยเหลือด้านเงินทองแบบลับๆ

ในกรณีที่แข่งขันกันสองฝ่ายในการเลือกตั้งท้องถิ่น และแต่ละฝ่ายก็มีนักการเมืองระดับชาติคนละฝ่ายสนับสนุน ก็จะเป็นการชิงพื้นที่กันของนักการเมืองทั้งสองระดับให้การเลือกตั้งครั้งเดียวนักการเมืองระดับชาติก็จะทุ่มเทให้การสนับสนุนอย่างเต็มกำลัง มีความชัดเจน ไม่แทงกั๊ก เพราะอย่างไรก็ตาม การเป็นฝ่ายบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจและงบประมาณที่สามารถให้คุณให้โทษแก่ประชาชนในพื้นที่ได้ ขณะที่นักการเมืองระดับชาตินั้นไม่มีงบประมาณโดยตรงของตนเองอยู่ในมือ นักการเมืองระดับชาติที่ดีจึงต้องเอาใจใส่ดูแลการเมืองท้องถิ่นอยู่เสมอ และใช้นโยบายที่แตกต่างกัน ตามสภาพการแข่งขันแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นคือทั้งนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติ ต่างก็ดำเนินนโยบายที่เอื้อประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้งนั่นเอง

สรุป

นักการเมืองถิ่นจันทบุรี จำแนกได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนักกฎหมายและนักสื่อสารมวลชน กลุ่มครูและพนักงานในองค์กร กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มนักธุรกิจ เครือข่ายสายสัมพันธ์ที่พบจะเป็นบิดา-บุตร 1 คู่ คือ นายประภัทรพงษ์ เวชชาชีวะกับนายพงศ์เวช เวชชาชีวะ นอกนั้นจะเป็นการเชื่อมโยงเครือข่าย เครือญาติ กับกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และกลุ่มผลประโยชน์ทางสังคม และวัฒนธรรม พรรคการเมือง คือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง มีบทบาทสูงต่อนักการเมืองถิ่นจันทบุรี นักการเมืองถิ่นจันทบุรีมีการเปลี่ยนแปลงพรรคตามกระแสทางการเมือง โดยพรรคใดเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ นักการเมืองถิ่นจันทบุรีก็สังกัดพรรคนั้น ส่วนวิธีการหาเสียงได้แก่ การปราศรัย การลงพื้นที่พบประชาชน การร่วมงานต่างๆ เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด การให้ความอุปถัมภ์ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ การปราศรัยและวิธีอื่นๆเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมตามลำดับ ในแง่ของปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ และชั่วคราว ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยโดยเฉพาะกับพรรคที่ได้จัดตั้งรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา มีความรู้ และเข้าใจพัฒนาการทางการเมืองของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งน่าจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงและเข้าใจประชาธิปไตยในอนาคต
2. ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนชาวจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อผู้แทนของตน ที่มีต่อการเลือกตั้ง และควรศึกษาถึงนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อสะท้อนให้นักการเมืองถิ่นได้รับรู้ว่าประชาชนคิดอย่างไรกับผู้แทนและผู้แทนควรจะทำอะไร ปฏิบัติตนอย่างไร

บรรณานุกรม

- กรมพล ทองธรรมชาติ และคณะ. (2531). การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมพล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ. (2545). วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- โคทม อาริยา และคณะ. (2535). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ : เพลิดเพลินการพิมพ์.

วารสารการเมืองการปกครอง

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 กันยายน 2557- กุมภาพันธ์ 2558

ประชาสังคม – การบริหารท้องถิ่นและการปกครองท้องถิ่น -

นโยบายของรัฐ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2523). การเมือง-การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย 2411-2475. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: ดวงดีการพิมพ์.

ณรงค์ บุญสวยขวัญ. (2549). นักการเมืองถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สถาบัน

พระปกเกล้า.

นรนิติ เศรษฐบุตร. (2550). คุณลักษณะ: การทดลองจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ: ส เจริญการพิมพ์.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2550). พลวัตของการเมืองไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

พรชัย เทพปัญญา. (2549). นักการเมืองถิ่นจังหวัดปทุมธานี กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ลิจิต ชีรเวคิน. (2546). ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยากระบบการพิมพ์.

_____. (2547). วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9, แก้ไขและเพิ่มเติม.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2548). การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7, แก้ไขและเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ:

ด้านสุทธาการพิมพ์.

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2549). การเมืองไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. (2532). ทำเนียบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ: กอง

การพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.